

HAYAO MIYAZAKI

Hayao Miyazaki és un dels grans mestres del cinema d'animació japonès. Va començar la seva carrera cinematogràfica fa més de seixanta anys, i el seu nom ha anat lligat, gairebé des del començament, al d'un altre mestre, Isao Takahata, amb qui va fundar Studio Ghibli.

Miyazaki va néixer l'any 1941 a Bunkyo, una regió especial de Tòquio (Japó). Els primers anys de la seva vida van estar marcats per la Segona Guerra Mundial. Un dels seus primers records d'infància és la fugida nocturna de la ciutat d'Utsunomiya, assetjada per un bombardeig. A més, el seu pare tenia una empresa d'aviació, la Miyazaki Airplanes, que desenvolupava motors per a avions de combat, fet que explica que ambdós temes, la guerra i l'aviació, siguin tan presents a la seva filmografia.

Miyazaki es va graduar en Economia i Ciències Polítiques perquè estava convençut que acabaria dedicant-se al negoci familiar; el seu talent artístic, però, creixia dins seu des de ben petit, i poc temps després de graduar-se es va iniciar en l'aventura de l'animació: va començar a treballar als estudis Toei com a dibuixant. Allà va conèixer Isao Takahata, i va treballar per a ell en projectes televisius com *Heidi*, *Marco o L'Anne de Teules Verdes*.

L'any 1979 va dirigir el seu primer llargmetratge, *El castell de Cagliostro*.

Cinc anys després arribaria la pel·lícula amb la qual es va guanyar el reconeixement del públic i la crítica del Japó: *Nausicaä de la Vall del Vent* (1984). Gràcies al seu èxit, el 1985 Miyazaki i Takahata van fundar Studio Ghibli; volien desenvolupar històries que aprofundissin en les emocions de l'ésser humà i la seva relació amb la natura.

Miyazaki i Takahata no només van assolir el seu objectiu, sinó que van convertir Studio Ghibli en font d'inspiració infinita per a la majoria dels professionals de l'animació mundial. Les produccions de l'estudi es caracteritzen per l'equilibri perfecte entre la bellesa formal del dibuix i la mirada singular amb què tracten temes universals.

Pel·lícules com *Kiki, l'aprenent de bruixa*, *El meu veí Totoro* i *Porco Rosso* van començar a despertar l'interès internacional per Miyazaki, però va ser *La princesa Mononoke* la que el va fer reeixir. El seu film següent, *El viatge de Chihiro*, va ser la gran consagració de l'autor: fou la primera pel·lícula d'animació japonesa que va guanyar l'Oscar i va rebre l'Os d'Or a la Berlinale.

L'any 2013, després de l'estrena d'*El vent s'aixeca*, Miyazaki va anunciar la seva retirada, però a finals del 2016 va sorprendre tothom quan va anunciar que faria un últim llargmetratge que s'estrenarà entre el 2021 i el 2022.

Filmografia

- Lupin III, el castell de Cagliostro* (1979)
- Nausicaä de la Vall del Vent* (1984)
- El castell al cel* (1986)
- El meu veí Totoro* (1988)
- Kiki, l'aprenent de bruixa* (1989)
- Porco Rosso* (1992)
- La princesa Mononoke* (1997)
- El viatge de Chihiro* (2001)
- El castell ambulat* (2004)
- La Ponyo al penya-segat* (2008)
- El vent s'aixeca* (2013)

L'UNIVERS D'HAYAO MIYAZAKI

El cinema d'Hayao Miyazaki està marcat per les impressions de la seva infantesa, per un amor profund vers els personatges i la natura, per la cura i el detall de cada traç. Perquè Miyazaki no només dirigeix un equip d'animació, sinó que ell mateix retoca els dibuixos i els imprimeix el segell personal que els fa únics.

Un món d'heroïnes

Les pel·lícules de Miyazaki estan poblades de personatges femenins: nenes i joves decidides i valentes, disposades a lluitar pels seus ideals i a defensar l'ordre natural de qualsevol amenaça. Segons Helen McCarthy, experta en la filmografia de Miyazaki, el fet que la noia sigui l'heroïna és el que ha permès l'autor eliminar el «component mascle» de l'equació per tal de poder explorar amb llibertat i de forma plena el concepte d'heroïsmo. Les noies de Miyazaki creixen emocionalment gràcies a les aventures que viuen.

El dolent redimit

A les pel·lícules de Miyazaki, la majoria dels dolents no són realment vils, sinó que actuen moguts pels propis interessos, no per un desig conscient de fer mal. El director s'allunya així de la divisió maniquea dels seus personatges, perquè tots tenen la capacitat de ser bons i dolents i el que els defineix són les seves accions. Segons Takahata, Miyazaki necessita sentir empatia per tots els personatges, i és per això que els dolents presenten «una personalitat complexa, (...) però sempre capaç de mostrar un vessant amable».

La natura, escenari màgic

Per a Miyazaki, és fonamental que l'ésser humà visqui en equilibri amb la natura, per la qual mostra un respecte profund. En algunes de les seves pel·lícules trobem un missatge clarament ecologista (*La princesa Mononoke* i *Nausicaä de la Vall del Vent*), on es qüestiona que pugui existir un futur per a la humanitat si no respecta la natura; a altres films, en canvi, els escenaris naturals són recessos de pau, refugis màgics per als protagonistes. La natura és el reflex del món que anhela: un lloc en equilibri, basat en el respecte mutu entre espècies.

La fantasia al poder

A les pel·lícules de Miyazaki la màgia sempre és present. La fantasia és un ingredient imprescindible de la trama, però no com a forma d'evasió de la realitat, ans al contrari. En els elements fantàstics trobem la clau per entendre la realitat, perquè els personatges puguin integrar-la i aprenguin a controlar les seves emocions i a relacionar-se amb l'entorn.

Missatge antibel·licista

Miyazaki conserva un record viu dels traumes que va patir durant els seus primers anys de vida a conseqüència de la guerra. Tot i que pertanyia a una família benestant i va poder fugir de l'horror amb més facilitat, va veure en persona el patiment i abandonament d'aquells qui tenien menys recursos. Aquesta impressió infantil travessa la seva filmografia, que fa palesa la seva clara aversió pels conflictes bèl·lics. Les guerres només deixen desolació allà on passen, per això les heroïnes de Miyazaki miren sempre d'evitar-les.

Col·laboradors fidels

El cinema de Miyazaki no es pot entendre sense la figura d'Isao Takahata. No només va aprendre amb ell, sinó que van fundar junts Studio Ghibli. Però el seu cinema també va lligat a un altre nom, el de Joe Hisaishi, compositor de les bandes sonores de les seves pel·lícules; un músic que ha trobat la fórmula per fer encara més emocionants les imatges líriques de Miyazaki. Les partitures d'Hisaishi combinen la força i contundència instrumental amb melodies dolces i cançons, tot adaptant-se al ventall emocional del cinema de Miyazaki.

PETITSCINÈFILS

«Petits cinèfils» és un programa de cinema adreçat als més petits i a les seves famílies perquè gaudeixin plegats de l'experiència cinematogràfica. Es tracta d'una selecció de pel·lícules pensada per fer riure, reflexionar i aprendre a través d'obres que permeten treballar tant el sentit estètic com crític, a més de fer volar la imaginació.

Visita'ns a

Consulta regularment l'agenda en línia www.CaixaForum.es

El centre disposa de servei gratuït de

Programació i coordinació a càrrec de

MODIband
projectes culturals

CaixaForum